

הכרעת דין וגזר דין

1. הנקבל הנו תלמיד שנה א' בחוג לסייעוד. ביום 25/7/2014 התקיימה בחינה בקורס "שיטות מחקר" אליה היה רשום הנקבל. במהלך הבחינה בסמוך לשעה 10:00 יצא הנקבל לשירותים וחזר רק לאחר כ-7 דקות. כשחזר שמה לב המשגיחה בבחינה כי ברשות הנקבל טלפון סלולארי בכיסו. המשגיחה דיווחה על כך למרצת הקורס, גב' כרמל בלנק, אשר ביקשה מהנקבל להראות לה את המכשיר. המכשיר היה כבוי והנקבל הדליק אותו ועבר יחד עם המרצה על ההודעות, שיחות, וויבר וטען כי לא עשה בו שימוש עוד טען כי אין לו אפליקציית "ווטסאפ" וכי הוא הגיע לבחינה ללא תיק ולפיכך הטלפון ברשותו. בסמוך לשעה 11:00 אמרה המשגיחה למרצה כי לדעתה הנקבל עושה שימוש בטלפון שנשאר ברשותו. המרצה נכנסה לכיתה וביקשה מהנקבל את הטלפון על מנת ולבדוק שאין הודעות ממנו ואין בו כל שימוש. הנקבל מסר למרצה את הטלפון והמרצה הבחינה באייקון של הודעת "ווטסאפ" ולאור הודעתו של הנקבל העלה הדבר את חשדה של המרצה. כשנכנסה המרצה לאפליקציה התברר כי במהלך כל הבחינה (משעה 09:49 ועד 10:54) שלח הנקבל הודעות לחבריו תוך שליחת צילום חלקים מהבחינה וביקש מהם את התשובות לשאלות.
2. הקובלת טענה כי במעשים אלו עבר הנקבל עבירות של הונאה בבחינה, עבודת בית, עבודה סמינריונית, עבודת גמר או עבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו – עבירה לפי סעיף 29.3 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח). כמו כן, עבר הנקבל לטענת הקובלת על עבירה של הפרה של הוראות המתייחסות לבחינה, עבודת בית, עבודה סמינריונית, עבודת גמר או עבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו, לרבות הוראות בדבר התנהגות במהלך בחינה בכתב או בעל פה – עבירה לפי סעיף 29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח).
3. הנקבל הודה בעובדות ובאשמה.
4. מחלוקת התגלתה בין הצדדים באשר לעונש הראוי במקרה זה. הצדדים הגיעו להסכמה שהעונש הראוי הוא שלושה סמסטרים של הרחקה, פסילת הקורס והרחקה על תנאי של שנה למשך שנתיים. המחלוקת נגעה אם כן לשתי נקודות: האם ראוי להמיר את הסמסטר השלישי בעבודות שירות והאם יש להיעתר לבקשת הנקבל להתחיל את עונש ההרחקה רק בשנה"ל תשע"ו.
5. באשר לנקודה הראשונה, הקובלת טענה שמדובר במעשה הונאה חמור במיוחד, בשל השימוש האקטיבי והסכנה שיש בשימוש באמצעים טכנולוגיים להעתקה. במקרה דומה בעבר ביקשה הקובלת שנתיים הרחקה, ולטענת הקובלת הבעת החרטה והנסיבות המקילות של הנקבל במקרה זה כבר באות לידי ביטוי בשלושה סמסטרים ואין מקום להקל עוד עם הנאשם ולהמיר את הסמסטר השלישי לעבודות שירות.
6. הנקבל טען כי התשובות התקבלו במכשיר הטלפון שלו לאחר שסגר אותו וכי לא השתמש בהן. הנקבל הביע חרטה וציין שהיה נתון תחת לחץ רב באותו סמסטר. הנקבל סיפר גם על נסיבותיו האישיות, מחלות של בני משפחתו והעובדה שתשלום שכר הלימוד דרש ממנו לקחת הלוואה.

7. קיבלתי את עמדתו של הקובל לעניין עבודות השירות. עבירת ההונאה התגבשה בעצם השימוש בטלפון לשליחת ההודעות ועוד לפני שהתקבלו התשובות, ולכן אין חשיבות רבה לשאלה האם הצליח הנקבל להשתמש בתשובות או לא, כמו שאין חשיבות לשאלה האם התשובות שקיבל היו נכונות או לא. מעבר לנדרש, גם אם הייתה חשיבות לכך, עדותו של הנקבל לא הרשימה אותי כמעוררת ספק סביר בעובדות כפי שתוארו בקובלנה. קיבלתי גם את עמדת הקובלת כי הנסיבות המקילות של הנקבל קיבלו כבר את משקלן הראוי בהסכמתה להפחית את העונש המבוקש לשלושה סמסטרים. למעלה מהנדרש, יש להעיר כי קיים חשש שהנסיבות הללו קיבלו אפילו משקל רב מדי שכן למעשה ההונאה קדמה אזהרה ברורה שאחריה שיקר התלמיד במצח נחושה כשנשאל לגבי השימוש בווטסאפ ולכן יכול להיות שהיה מקום להטיל על הנקבל עונש חמור יותר ממה שדרשה הקובלת. יחד עם זאת, מתחם הענישה שעליו הסכימה הקובלת נראה היה לי עדיין בתחום הסביר ולא מצאתי מקום להתערב בשיקול דעתה של הקובלת לערוך הסדרים מן הסוג הזה.

8. באשר למועד התחלת ההרחקה, אמנם הנקבל יוכל לגשת למבחנים של הקורסים המסתיימים בסמסטר א' אך התחלת ההרחקה בסמסטר ב' תשעי"ה תיאלץ אותו לחזור על הקורסים השנתיים שהחל ללמוד בסמסטר א'. הנקבל גם ביקש לדחות את ביצוע גזר הדין לשנת תשע"ו על מנת שלא יפסיד את שכר הלימוד שכבר שילם. הוא חזר על הנסיבות המקלות שהעלה קודם והוסיף שיזם שיחה עם ראש החוג בה נאמר לו שהוא אינו מנוע מלהמשיך בלימודים עד לסיום ההליך המשמעותי, אך הובהר לו שהליך משמעותי אכן ינוהל נגדו.

9. הקובלת גרסה כי אין זה ראוי שסטודנט שנתפש מעתיק ימשיך ללמוד שנה אקדמית מלאה לאחר האירוע. יחד עם זאת, הקובלת הסכימה שעיקר הענישה מבחינתה היא ההרחקה מהלימודים ולא הסנקציה הכספית של שכר הלימוד האבוד.

10. עניין שכר הלימוד אינו מצוי בסמכותי וברור שהדבר נתון לשיקול דעת המדור הרלוונטי באוניברסיטה, ואני יכול רק לצרף את המלצתי. לבקשת הנקבל, אני מציין כאן כי לא הקובלת ולא אני רואים סיבה למנוע את החזרת שכר הלימוד לנקבל, ככל שהדבר ניתן. לאור נסיבותיו האישיות של הנקבל ולאור העובדה ששכר הלימוד האבוד איננו החלק החשוב בענישה, אני מקווה שתימצא דרך להתחשב בנקבל ולהחזיר לו לפחות חלק משכר הלימוד, לזכותו על חשבון השנים הבאות או לפתור את העניין בדרך אחרת שתהיה מקובלת על הגורם האחראי על כך.

11. לאור כך, אני גוזר על הנקבל את העונש הבא:

- הרחקה בפועל לשלושה סמסטרים ב' תשע"ה וא' ו-ב' תשע"ו.
- פסילת הקורס נשוא הקובלנה.
- הרחקה ע"ת של שנה למשך שנתיים.

1. ניתן ביום _____ בהיעדר הצדדים. יפורסם ללא שם הנקבל.

ד"ר עמית פונדיק
סגן ממונה על המשמעת